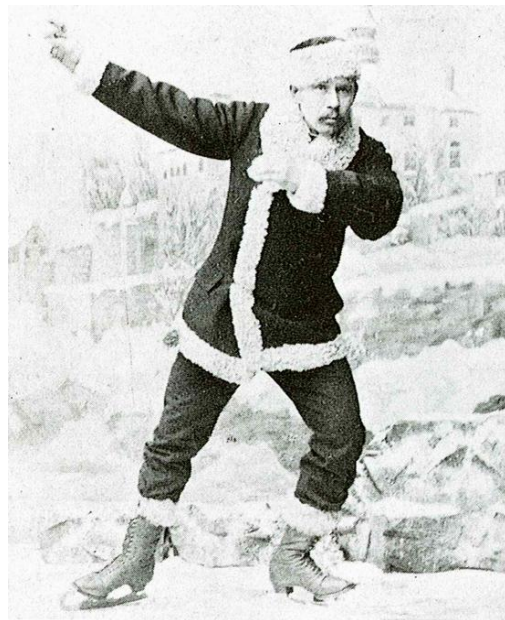

1 Selle spordiala maailmameistriteks on meeste arvestuses tulnud 6 korda Rootsi ning viimasel MM-il 2008. a. Soome (Eesti kaotas 2008. a. Venemaale kohamängus 8:14 ning sai 8. koha). Eesti koondises annavad tooni Rootsis sündinud väliseestlased Henrik Talme (oli ka Rootsi koondise kandidaat), Kristian Talme, Patrick Markus, Jonas Thomsson, Johan Strömfelt ja Daniel Puunberg. Naiste arvestuses on lisaks valitsevale maailmameistrile Rootsil ning Soomele saanud MMil ühel korral esikoha ka Šveits (Eesti saavutas 15. koha). Vastava rahvusvahelise spordialaliidu lühend on IFF. **Mis spordialaga on tegemist?**

2 Iluuisutamise tähtsaim ja raskeim osa on hüpped. Tuntakse kuut erinevat hüppeliiki. **Nimetage aga ainus hüpe, millele minnes sõidetakse ettepoole.** See hüpe algab vasakult jalalt ja maandutakse paremale. Hüpe sai nime aastate 1882-1889 maailmameistri järgi (pildil). Selle hüppe tavaooritus annab 3,50 punkti. Kõik teised hüpped annavad rohkem punkte: Toeloop 4,40, Salchow 4,50, Loop ehk Rittberger 5,00, Flip 5,50 ja raskeim hüpe - Lutz - 6,00.

3 Praeguse seisuga (märts 2010) pallib välisklubides 33 Eestist pärit jalgpallurit. **Mis riigis on neid kõige enam – koguni kuus?** Meistriliigas mängivad neist kolm: Enar Jääger, Aleksander Dmitrijev ja Artur Kotenko.

4 Kes on see Barbie nukuna koos oma tütre Jada'ga kujutatud sportlane?

5 David Crawshay, Scott Brennan, ..., ..., Matthew Wells, Stephen Rowbotham. **Millised kaks Eesti nime sobivad lünkadesse?**

6 Milline Euroopa riik tähistas 2009. aastal oma esmamainimise tuhandendat aastapäeva? Selle tähistamiseks korraldati ümbermaailmareis purjekal "Ambersile", mis lõppes 5 juulil. Pidustused algasid järgmisel päeval, sest 6. juulil 1253 krooniti maa esimene kuningas.

7 Eesti euromüntide tagaküljed on kavandatud kõik ühesugustena – Eesti kaart 12 tähega rõnga keskel. Kui mitte arvestada riigipäid näitavaid münte (Holland, Belgia, Luksemburg, Vatikan), siis veel vaid ühes riigis on käibel ühesuguse tagaküljega euromündid. Kõik nad kujutavad üht eset. **Mis riik?**

8 Milline on viimane Pühade ja tähtpäevade seadusesse (RT I 1998, 13, 162) tehtud parandus ehk **milline riiklik tähtpäev lisati kalendrisse 2010. aastal?** Seda perekondlikku päeva hakatakse tähistama septembrikuu teisel pühapäeval ja seda on põhjust teha ka enamikul koolilastel.

9 Pildil on veidi ebatavalises vormis kujutatud Euroopa liidu praeguse esistujariigi peaministrit. **Keda?** (riik – 1 punkt)

10 Kuulete ühe Euroopa riigi hümnit, kus euro on käibel 2002. aastast. **Mis riik?**

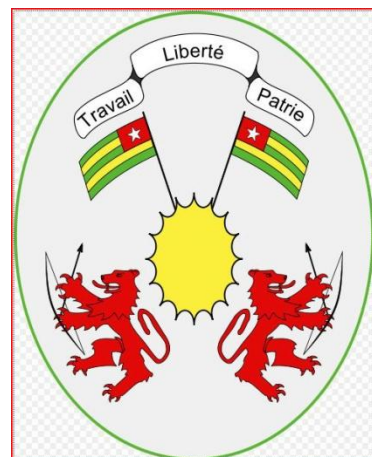
11 See 1358 km pikkune jõgi on üks Kesk-Euroopa suurimaid. Ta algab Ukrainast Karpaatia mäestikust, läbib Rumeenia, Ungari, Slovakkia ning suubub Serbias Doonausse. Tuntumatest linnadest asub selle jõe kaldal Szolnok. 2000. a. toimus Rumeenias Baia Mare kullakaevanduses tsüaniidileke, kui jäätmehoidla tammi tagant pääses valla 100 000 m³ kõrge tsüaniidisisaldusega reovett, mis põhjustas ökokatastroofi. **Milline jõgi?** Selle jõe kaldal toimus ka ühe sarja „Seiklusjutte maalt ja merelt“ kuulunud raamatu tegevus.

12 Liide –kyo tähendab Jaapanis pealinna. Aastal 1868 sai kogu Jaapani pealinnaks Edo ja linna uueks nimeks sai Tokyo. Seni (alates aastast 794) oli pealinnaks Saikyo. **Mis nime kannab Saikyo tänapäeval?** Näete ka linna lippu.

13 Millise kahe asustatud punkti vahel asub Rukki kanal?

14 Selle riigi suurimad jõed on Mono ja Oti. 15. sajandil maabusid selle rannikul portugallased. 19. sajandil okupeerisid maa sakslased. Pärast Esimest maailmasõda läks maa-ala prantslaste ja brittide valdusse. Brittidele kuulunud ala läks 1956.a. läänepoolse naabri (Ghana) koosseisu, prantslaste osa saavutas aga 1960. aastal iseseisvuse. **Mis riik?**

15 Mis linn oli kunagise Navarra kuningriigi (ja ajaloolise Baskimaa) pealinn? Selle müüride taga peetakse iga aasta juulis San Fermi festivali ja ja adrenaliiniotsijad võivad proovida pagemist kuue vihale aetud võitlushärja eest. Samuti peab seal oma kodumänge Club Atletico Osasuna, Hispaania kõrgliiga tugev keskmik.

- 16 See loomake olevat andnud nime internetilehitsejale Firefox. Kuidas on aga "tulirebase" pärisnimi?

- 17 Ladina keeles kõlab sõna leib – *panis*. Nii on ka teistes romaani keeltes: *pan* (hispaania), *pao* (portugali), *pane* (itaalia), *pain* (prantsuse). Ühe teravilja ladinakeelne nimetus on leivast tuletatud - *Panicum*. Legend räägib, et pärast Atlantise hukku kandsid päikeseoraaklid neli teravilja laiali nelja maailmakaarde. Kaer sattus põhja, mais läände, riis itta ja *Panicum* lõunasse. Tänapäeval on *Panicum* väga paljudes lõunamaades inimese põhitoiduks, seda kasutatakse putrude valmistamiseks või erinevate jahude lisandina. Mis teravili on *Panicum*?

- 18 Nimetage liikide arvult suurim õistaimede sugukond. Täpselt kirjeldatud liike on ligi 24 000, Eesti looduses kasvab neist vaid 36, näiteks soo-neiuvaip, roomav öövilg ja suur käopõll. Seemnete suuruselt on nad taimede hulgas väikseimad. Üks kupar (pollinaarium) sisaldab sadu tuhandeid või lausa miljoneid mikroskoopilisi seemneid, need levivad üksnes sümbioosis seentega.

- 19 Milline Euroopa riik on nime andnud sellele koerale?

- 20 Mis ansambel esineb?

21 Arv 10^{100} (10 sajandas astmes) sai endale nime USA matemaatiku Edward Kasneri 9-aastaselt sugulaselt. Nüüd kuulub see nimi veidi muudetud kujul ühele üle maailma laialt tuntud nähtusele, paljudes maailma keeltes on kasutusel ka vastav tegusõna. **Mis nimi?**

22 Pildil on aastal 1921 Potsdami linnas valminud tähetorn. Torn kannab teadlase nime, kes samal 1921. aastal pälvis Nobeli füüsikapreemia. Tema teadustööd olid ka torni püstitamise otseseks ajendiks. **Kes on see teadlane?**

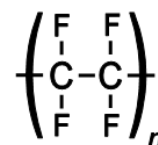

23 See sõna on tuletatud kreeka läänetuule jumala nimest. Ta tähendab nii puuvillast riidesorti (tavaliselt triibuline, millest õmmeldakse päevasärke ja pluuse) kui ka paksu villast lõnga. Eelkõige on see sõna aga ilmselt tuntud ühe maiustusena. **Mis sõnaga on tegemist?**

24 **Mis firma** on hakanud tootma punaseid peegelkaameraid? Nagu pildiltki näha, on kaamera mark K-x. Alates 2008. aastast on tegemist Hoya kontserni kuuluva ettevõtte ja kaubamärgiga.

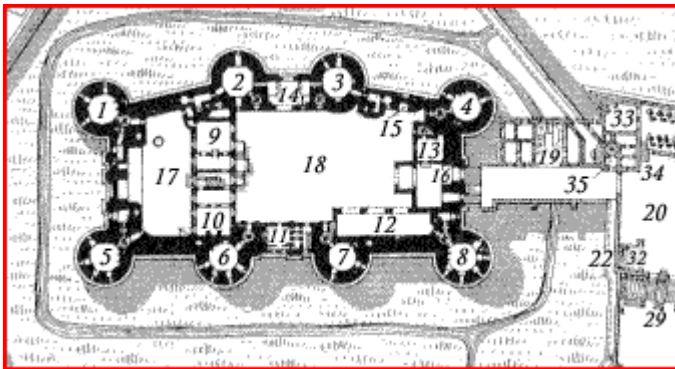

25 Selle koduses majapidamises kasutatava materjali keemiline nimetus on polütetrafluoroetüleen. Materjali omadused halvenevad märgatavalt 260 kraadi juures ning 360 kraadi juures hakkab materjal eraldama mürgiseid gaase. Eriti ohtlikud on need aurud lindudele. USA keskkonnakaitseagentuuri andmeil eralduvad seda materjali kuumutades mürgised perfluoroetaani aurud. USA Keskkonnaministeerium peab vajalikuks lõpetada järgmise viie aasta jooksul selle materjali tootmine täielikult. **Mis materjal?**

26 Kes on taaraisu unejumaluse Taari abiline? Too küsitav annab inimestele une, et need puhkaksid päevastest raskustest ja muredest. Tema nime kohtab tihti unelauludes. Seda nime kannab ka ansambel Metsatõllu uus album.

27 Nimetage see 1383. aastal valminud 8 torniga ehitis. Tornide nimed on sellised:

1. Nurgatorn
2. Kabelitorn
3. Varakambritorn
4. Krahvitorn
5. Kaevutorn
6. Vabaduse torn
7. torn sai arvatavasti nime seal 1663. aastal hoitud isiku järgi, 8. torn nimetati aga sealt alla kukkunud mürsepa järgi.

28 See mõjukas ja väga tuntud perekonnanime kandnud naine oli Prantsusmaa kuninga Henri II abikaasa ning emaks kolmele kuningale (François II, Charles IX, Henri III). Tema vanemad surid lühikest aega pärast tema sünni ning tema hooldajaks sai lähisugulane, hilisem paavst Clemens VII. Oma kolme poja valitsemisaastail (1559-1589) oli ta Prantsusmaal küllap mõjukaim isik. Teda seostatakse 1572. aastal toimunud Pärtliöö korraldamisega, kuigi otsesed tõendid puuduvad. **Kellest on jutt?**

29 Sellele hoonele (pildil paremal) pandi nurgakivi 1588. aastal. **Mis linnas see asub ja mis usundi templiga on tegu?**

30 Kuulete üht Chicagos 1929. aastal lindistatud pala. **Mis rahva muusika see on?**

31 Mis laadi loominguga tegelevad Jaapanis mangaka'd? Mangaka teeb tihedalt koostööd gensaku-sha'ga. Tuntud mangaka'sid on palju: Go Nagai, Masashi Kishimoto, Rumiko Takahashi, Hiromu Arakawa, Eiichiro Oda, Taito Kubo. Eesti esimesteks loetakse K.A.Hindrey teoseid "Jaunart Jauram", "Seene Mikk", "Piripilli-Liisu" jt.

32 Tuntud näitleja Marlon Brando armastas end anonüümsuse säilitamiseks hotellides registreerida lord Greystoke'i nime all. Sama nimi on ka ühe filmi- ja raamatukangelase vähemtuntud nimeks. Kes on see tuntud kangelane?

33 Kes on see 1965. aastal Viljandis sündinud kunstnik? Koos Kaido Olega esinedes kannavad ühiselt nime John Smith.

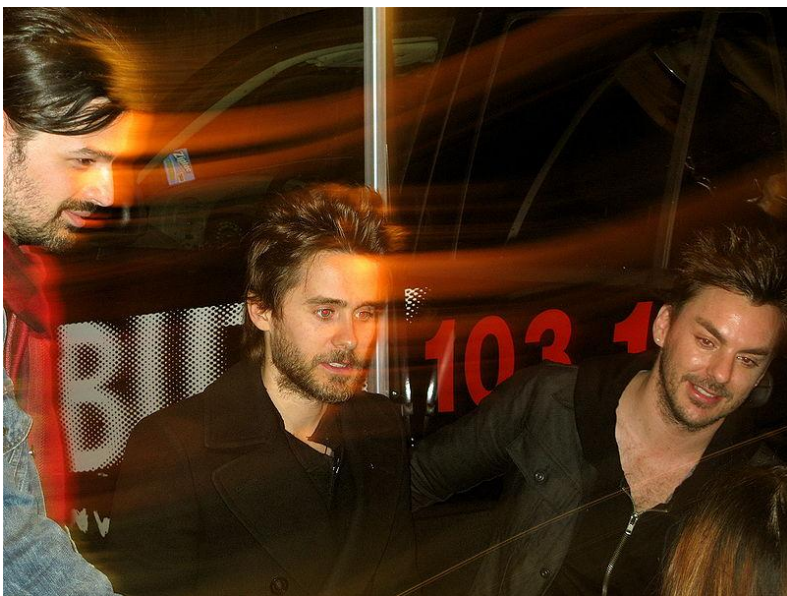
34 Kuidas lõppes Leemeti (A.Kivirähk, *Mees kes teadis ussisõnu*) elu?

1. Põhja Konna valvurina
2. Metsistunud hundid hammustasid pea pooleks
3. Lämbus ussikuninga koopas suitsu kätte
4. Raudmeestega võideldes

35 Kuulete üht 1847. aastal kirjutatud valssi, mille autor ise nimetas „Väikese koera valsiks“, tuntuks on ta aga saanud kirjastaja poolt antud nime „Minuti valss“ all. Kes on helilooja?

36 Millises ooperis (ooperi nimest piisab) instrueerib Ristikuningas Padakuningat, kuidas etendada ooperit, mis aitaks melanhooliasse langenud Printsi meelt lahutada ja ta naerma panna? Ooperi tegevus toimub müütilisel maal kunagi ammusel aal. Ooperi esietendus toimus 30.12.1921 Chicago *Auditoriumis*. „Estonias“ esietendus see ooper 28. jaanuaril 2010.

37 Kes on pildil – Veneetsia filmifestivalil ja oma bändi keskel (vend Shannon on pildil paremal).

38 Pill, mida pildil näete, on saanud nime oma usja, madu meenutava kuju järgi. Pill on üsna madalakõlaline ja oli põhiliselt kasutusel 16.-19. sajandil. Sama nime all on laiemalt tuntud luuletaja Indrek Mesikepp. **Mis pill?**

39 Film, mille nime teada tahame, on Ristiisa filmide kõrval Francis Ford Coppola loomingust üks tuntumaid ja hinnatumaid. Filmi tegevustik toimub Vietnami sõja ajal. Kapten Willardile (Martin Sheen) on antud leida ja hävitada „mässajaks osutunud“ erijõudude komandör kolonel Kurtz (Marlon Brando). On öeldud, et küsitav film tabab Vietnami õudusi väga lähedalt. Ka filmivõtted polnud kerged – need toimusid Filipiinidel ning kestsid 16 nädalat ja näiteks peaosaline Sheen elas üle südamerabanduse, mis oleks talle peaaegu saatuslikuks saanud. Omamoodi tunnuslooks on sellele linateosele The Doorsi lugu „The End“. **Mis film?**

40 Kes laulab?

- 41** Mis nime kannab Saksa elektroonikafirma, mis on oma hea maine saavutanud eelkõige tänu autoraadiotele? Firma nimi oli *Ideal* kuni 1938. aastani, siis aga nimetati firma ümber kvaliteedikontrolli läbinud toodetele pandud värvilise täpi järgi.
- 42** Piiblit on tõlkinud teiste hulgas Hieronymus, Martin Luther, John Wycliff ja Mikael Agricola. Piibli viimast sõna aga ei tõlgita. **Nimetage see sõna.**
- 43** Mis nime kannab failide jagamise veebisait, mille haldajad Rootsis Peter Sunde, Fredrik Neij, Carl Lundström ja Gottfried Svartholm said 2009. aastal vanglakaristuse?
- 44** Neid üldtuntud esemeid on kasutatud juba kauges minevikus – üks Iraanist koos nardõga leitud ... on üle 5000 aasta vana. Vanad egiptlased valmistasid neid puust, elevantiluust ja klaasist ning kasutasid neid tuleviku ennustamiseks. Varbola linnusest on leitud ilmselt 12. sajandist pärit ... **Millest on jutt?** Tänapäeval toodetakse neid paljudest erinevatest materjalidest (sh sünteetilisest ainetest), pehmed ... sobivad mänguasjaks ja riulikaunistuseks.
- 45** See rahatäht on väärt 90 eurosentit. **Kuidas on rahal kujutatud helilooja nimi?** Riik annab 1 punkti.

- 46 Uues TEA entsüklopeedias on toodud neli ühe perekonnanimega matemaatikut. Kolm neist (Mati, Elts ja Mart) on seotud Tartu Ülikooliga, neljas ja kuulsaim on aga norralane (postmargil). Sama nime kannavad tuntud suusatreeneritest abikaasad, neist õrnem pool on 41-kordne Eesti meister suusatamises (murdmaal ja slaalomis), aga ka üks tuntud Eesti näitleja (1928-1984), kelle elulooraamat hiljuti ilmus. **Mis perekonnanimi?**

- 47 Sellel spordialal peeti esimesed Eesti meistrivõistlused juba 100 aastat tagasi -1910. aastal ning sellel alal on saavutatud ka olümpiavõit. Vahepeal varjusurma vajunud ala on sponsorina turgutama hakanud Hollandi firma Sport Navigator. Viimasel ajal on Eesti meistrivõistlusi peetud Adaveres. **Milline spordiala?**

- 48 2009. aasta üldlaulupeo tuli liikus mööda Eestit rannarootslaste stiilis ehitatud purjekal (jahtal) *Runbjarn*. **Mida tähendab selle purjeka nimi tõlkes rootsi keelest?**

- 49 Pildilolev kirjanik on pärjatud rohkete preemiatega: aastatel 2000, 2002 ja 2010 on ta võitnud Tuglase novelliauhinna, eriti särav oli tema jaoks aasta 2001, mil ta teenis nii Kultuurkapitali kirjanduse sihtkapitali aastapreemia (proosapreemia – „Härra Pauli kroonikad“) kui ka Betti Alveri auhinna (parim debüüt – „Vanameeste näppajad“). Tema looming on üks ilmekamaid näiteid postmodernismist Eesti kirjanduses. **Kes?**

- 50 Kuuldav lugu on omamoodi uus õpilasmaleva hümn, lugu loodi 2003. aastal Tiit Teriku ja Ivar Kaldami poolt. **Mis ansambli albumil on see laul avaldatud?**

A Mis aasta detsembris hääletas 53,2% taanlasi euro kasutuselevõtu vastu? _____

B Küsitava aasta aprillis ja mais viidi kõigis tollase Euroopa Liidu riikides läbi rahvahääletus euromüntide kujunduse üle. 64% häältest sai Belgia disaineri Luc Luycx'i töö. Mis aasta? _____

C Mis aasta 31. detsembri seisuga fikseeriti euro kurss 12 esimese eurot kasutama hakkava rahvusvaluuta suhtes? _____

1		Saalihoki (Eesti meistriliigas osaleb ka võistkond Viimsi Kepp)	IS	26		Äio	MV
				27		Bastille kindlus-vangla	TS
2		Axel (Axel Paulseni järgi)	TS	28	E	Caterina di Medici	AS
3		Norra	TS	29		Amritsar, sikhism	AS
4	E	Kim Clijsters	MV	30	E	poola	AO
5		Tõnu Endrekson ja Jüri Jaanson	KS	31		jaapanlaste nimetus inimesele, kes joonistab koomikseid; gensaku-sha on koomiksiste stsenaariumi autor	TS
6		Leedu	MV				
7	E	Iirimaa	AO				
8		vanavanemate päev	KN	32		Tarzan	MV
9	E	Jose Luis Zapatero, Hispaania	AO	33		Marko Mäetamm	AO
10	E	Kreeka hümn	AO	34		Põhja Konna valvurina. Ülejäänud	KN
11		Tisza	IS	35		Chopin	AS
12		Kyoto	TS	36		Armastus kolme apelsini vastu	TS
13		Rohuküla ja Heltermaa vahel; teine kanal mandri ja Hiiumaa vahel on Heltermaa kanal	TS	37		Jared Leto	KK
				38		serpent	AS
				39		Apocalypse Now ehk Tänapäeva Apokalüpsis	AS
14		Togo	KN	40		Ellie Goulding	KK
15	E	Pamplona, baski keeles Iruñea	KN	41	E	Blaupunkt	TD
16		väike panda ehk punane panda ehk	TS	42		Aamen	MV
17		hirss	TS	43		Pirate Bay	TD
18		käpalised ehk orhideelised	TD	44		täringud	IS
19	E	Malta	AO	45		Armeenia, Aram Hatšaturjan (Möökade tants)	AO
20		Animal Collective	AO	46		Abel (norrallane Niels, suusatajad Erna ja Herbert)	KN
21		googol (ehk sellest on tuletatud google)	MV				
22	E	Albert Einstein	TS	47		kiiruisutamine	IS
23		sefiir	TS	48		Ruhnu karu	IS
24		Pentax	AO	49		Mehis Heinsaar	AS
25		teflon	AS	50		Ursula (laul „Maasika Klaarika“)	AS

A	2000	AO
B	1997	AO
C	1998	AO

AO – Aare Olander
 AS – Ants Siim
 IS – Indrek Salis
 KK – Kaspar Kask
 KS – Kaarel Siim
 KN – Koit Nook
 MV – Mart Vellama
 TS – Tenno Sivadi
 TD – Tore Dahl